

robins guide til forvaltnings- retten

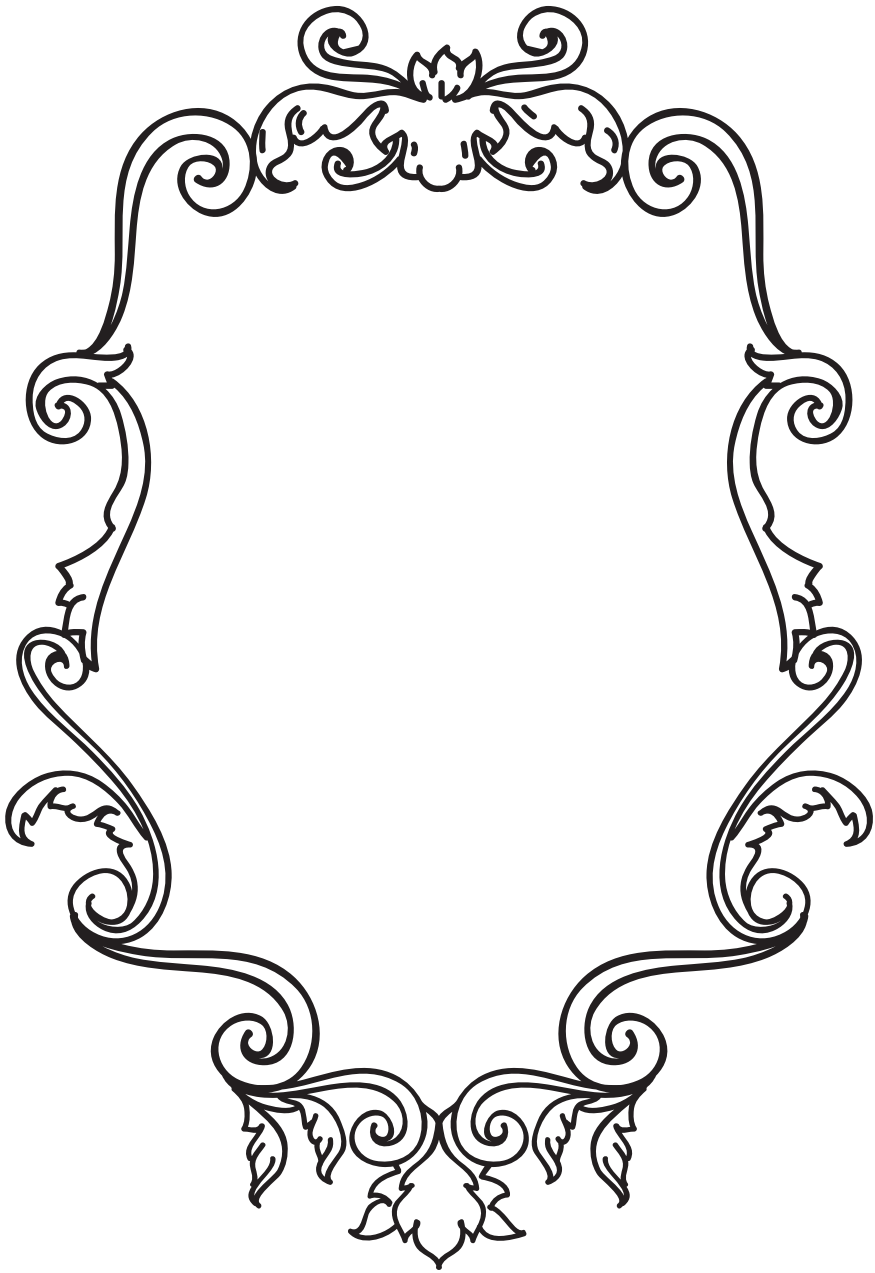

// kaija bjelland // henrik vaaler//

GYLDENDAL

Tegn deg selv

Denne boka tilhører _____, _____ år gammel

KAIJA BJELLAND OG HENRIK VAALER

**ROBINS GUIDE TIL
FORVALTNINGSRETTE**

© Gyldendal Norsk Forlag AS 2021

1. utgave, 1. opplag 2021

ISBN 978-82-05-55600-3

Omslagsdesign: Gyldendal Akademisk

Layout: Bøk Oslo AS

Sats: HAVE A BOOK

Figurer og illustrasjoner: HAVE A BOOK

Illustrasjon s. 175: Anja Hauger Ratikainen, Gyldendal

Brødtekst: Minion Pro 10,5/15 pkt

Papir: Amber graphic 90 g

Trykk: Opolgraf, Polen 2021

Forfatterne har mottatt støtte fra Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening

Alle henvendelser om boken kan rettes til

Gyldendal Akademisk

Postboks 6730 St. Olavs plass

0130 Oslo

www.gyldendal.no/akademisk

akademisk@gyldendal.no

Det må ikke kopieres fra denne boken i strid med åndsverkloven eller avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

Alle Gyldendals bøker er produsert i miljøsertifiserte trykkerier.

Se www.gyldendal.no/miljo

Forord

Vi kan innrømme det med en gang: Som studenter var ingen av oss særlig vasse i forvaltningsrett. Vi leste flittig og kunne reglene på rams (liker vi i hvert fall å tro), men vi forsto liksom aldri hva det vi leste hadde med den virkelige verden å gjøre. Det kan selvfølgelig være at vi var særdeles treige den høsten på begynnelsen av 2010-tallet, men som kursholdere i forvaltningsrett har vi erfart at det er flere som oss der ute – flinke studenter som av og til sliter med å omsette teori til praksis. Vi begynte derfor å tenke – finnes det en måte dette kan forklares enklere på?

Som de nerdene vi er, er første skoledag etter sommerferien blant våre kjæreste barndomsminner. Det var lite som slo knitringen av de nye bøkene (foruten jordbærmelken de introduserte i skolemelkprogrammet mot slutten av nittitallet). Favoritten var selvsagt arbeidsbøkene man kunne skrive rett inn i. Smilende tall, sprakende farger og ikke minst spenningen knyttet til hvilket objekt årets utgave ville bruke som eksempel på bokstavene C og W.

Kanskje kan denne oppgavesamlingen lokke frem den samme gleden hos deg? Boken inneholder korte innføringstekster og oppgaver sortert etter tema. Løsningsforslagene følger i siste del. Forslagene viser hvordan vi ville ha besvart oppgavene. Husk likevel at ikke alle spørsmål har et svar. Løsningsforslagene er heller ikke skrevet for å være mønsterbesvarelser.

Denne oppgavesamlingen er kanskje ikke løsningen på alt, men den kan være den lille kvikkklunsjen du trenger for å komme deg over kneika. God tur!

<3lig hilsen Kaija og Henrik

Innhold

DEL I HVA ER DETTE FOR ET DYR?	11
KAPITTEL 1 HVA ER FORVALTNINGSRETT?	13
Hvem er forvaltningen?	13
Det handler om plikter	14
Du trodde du var ferdig med statsrett	15
Hva er forvaltningsrett?	16
Forvaltningshierarkiet	17
Departement, direktorat, etat, salat?	19
Oppgaver	23
DEL II FORVALTNINGSLOVENS BYGGESTEINER	25
KAPITTEL 2 VEDTAK	27
Hva er greia?	27
Hensyn	27
Er det et vedtak?	29
Er vedtaket et enkeltvedtak eller en forskrift?	32
Særreguleringer	33
Rettspraksis	34
Oppgaver	35
KAPITTEL 3 HVEM ER PART OG HVEM HAR RETTSLIG KLAGEINTERESSE?	39
Hva er greia?	39
Hensyn	40
Hvem er part?	40
Hvem har rettslig klageinteresse?	42
Særlig om foreningers klagerett	44
Rettspraksis	46
Oppgaver	46

DEL III KRAVENE TIL FORVALTNINGENS SAKSBEHANDLING	51
KAPITTEL 4 HABILITET	53
Hva er greia?	53
Hensyn	53
Nærmere om rettsregelen	54
Når er man inhabil?	55
Rettspraksis	58
Oppgaver	60
KAPITTEL 5 UTREDNINGSPLIKT	65
Hva er greia?	65
Hensyn	65
Nærmere om rettsregelen	65
Rettspraksis	66
Oppgaver	67
KAPITTEL 6 BEGRUNNELSESPLIKT	69
Hva er greia?	69
Hensyn	69
Nærmere om rettsregelen	70
Rettspraksis	71
Oppgaver	72
KAPITTEL 7 DOKUMENTOFFENTLIGHET	77
Hva er greia?	77
Hensyn	78
Nærmere om rettsregelen	78
Rettspraksis	81
Oppgaver	82
KAPITTEL 8 KORT OM ANDRE SAKSBEHANDLINGREGLER	85
KAPITTEL 9 KLAGE	87
Hva er greia?	87
Hensyn	87
Vilkårene for å klage	87
De tre F-ene	88
Hvem er klageorgan?	89
Klagesaksbehandlingen	90
Oppgaver	91

KAPITTEL 10 OMGJØRING	97
Hva er greia?	97
Hensyn	98
Nærmere om rettsregelen	98
Oppgaver	101
DEL IV KRAVET OM HJEMMEL I LOV	105
KAPITTEL 11 LEGALITETSPRINSIPPET	107
Hva er greia?	107
Hensyn	108
Når må forvaltningen ha hjemmel i lov?	109
Hvor klar må hjemmelen være?	110
Forholdet til menneskerettighetene	111
Legalitetsprinsippet på eksamen	112
Rettspraksis	116
Oppgaver	117
KAPITTEL 12 VILKÅRSLÆREN	121
Hva er greia?	121
Hensyn	121
Nærmere om rettsregelen	121
Rettspraksis	123
Oppgaver	124
DEL V HVA SKJER NÅR FORVALTNINGEN GJØR FEIL?	127
KAPITTEL 13 VERKTØYKASSA	129
Hvorfor trenger jeg dette?	129
Hvis-så-kan	129
Rettsanvendelse, skjønn og bevisbedømmelse	130
De fem komponentene	131
Oppgaver	133
KAPITTEL 14 UGYLDIGHET	139
Hva er greia?	139
Hensyn	140
Hvilke feil kan forvaltningen begå?	140
Når leder feilen til ugyldighet?	141
Rettspraksis	147
Oppgaver	147

KAPITTEL 15 DOMSTOLSKONTROLL	153
Hva er greia?	153
Hensyn	153
Legalitetskontroll ut fra faktum på vedtakstidspunktet	154
Hva kan domstolen kontrollere?	155
Mer om subsumsjon	156
Skillet mellom prøvingskompetanse og tilbakeholdenhet	159
Mer om skjønn	161
Rettspraksis	164
Oppgaver	164
DEL VI EKSAMEN	177
Tips til eksamen	178
Kattepine på Koze-gården	184
Den serbiske fysioterapeuten	186
Eksamensoversikt	189
DEL VII LØSNINGSFORSLAG	195
TAKK	293
LITTERATUR	294